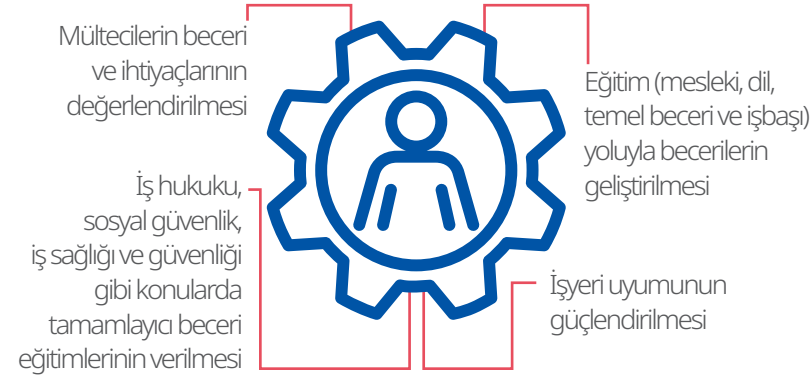

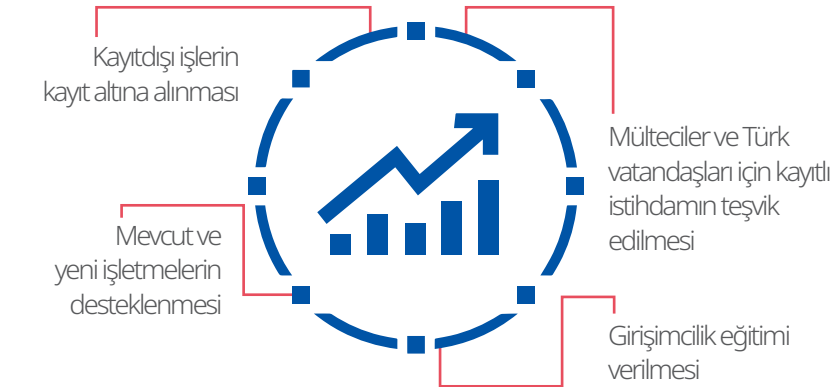
ILO Mülteci Destek Programı

ILO Türkiye, Mülteci Destek Programı yoluyla mülteciler ve Türk vatandaşlarının insana yakışır çalışma koşullarında geçinmelerine destek veriyor. Uygulanan Program, 2017-2021 dönemini kapsıyor ve Bölgesel Mülteci ve Dayanıklılık Planının (3RP) Türkiye'ye ilişkin hedeflerine katkıda bulunuyor. Üç temel bileşen üzerinden uygulanıyor:

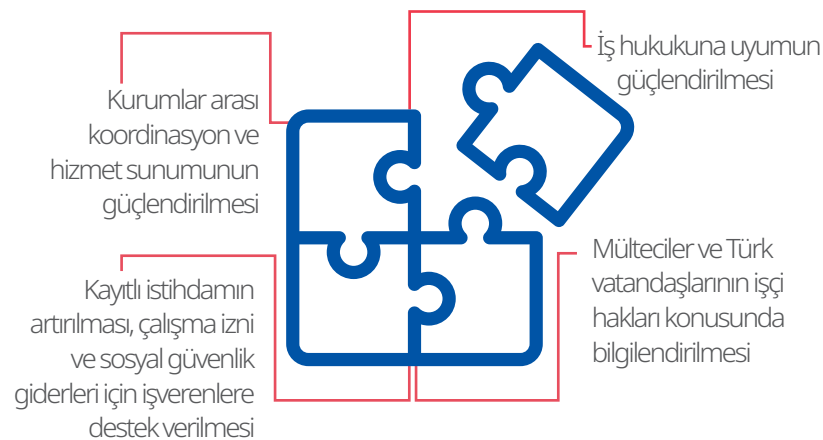
Beceriler İnsanlara ve becerilerine yatırım yapılması Beceri geliştirme yoluyla istihdam edilebilirliğin desteklenmesi

İstihdam Yaratma Ekonomik büyümenin güçlendirilmesi Kayıtlı işlerin yaratılması ve korunmasının desteklenmesi

Yönetişim Adil ve etkin işgücü piyasası yönetişiminin güçlendirilmesi Herkes için insana yakışır işlerin desteklenmesi

Başlıca Kazanımlar

İnsanlara ve becerilerine yatırım yapılması Beceri geliştirme yoluyla istihdam edilebilirliğin desteklenmesi

- 20.000'i aşkın mülteci ve Türk vatandaşının meslek, dil ve temel beceri eğitimleri yoluyla istihdam edilebilirliği artırıldı.
- Mülteciler ve Türk vatandaşları için işyeri uyum programının tasarlanması ve uygulanması yoluyla sosyal uyum desteklendi.
- Toplumsal cinsiyete duyarlı eğitim yoluyla toplumsal cinsiyet eşitliği desteklendi (eğitimi tamamlayanların %60'ı kadın).
- İşyeri temelli eğitime (işbaşı eğitimi, çıraklık) daha fazla odaklanarak iş-birey beceri eşleşme düzeyi yükseltildi.

Ekonomik büyümenin güçlendirilmesi Kayıtlı işlerin yaratılması ve korunmasının desteklenmesi

- Mültecilerin değer zincirlerine katılma potansiyeli değerlendirildi. Örneğin, Konya'da ayakkabıcılık, Hatay'da mobilya sektörü Suriyeli mültecilerin değer zincirine katılmaları için büyük potansiyel taşıyor.
- 900 girişimciye eğitim, 150 yenilikçi iş fikrine mikro hibe desteği verildi.
- Suriyeli, Türk ve Afgan kadınların öncülüğünde ilk kadın kooperatifi Mart 2019'da Gaziantep'te kuruldu.
- 600'ü aşkın KOBİ, iş yönetim danışmanlığı hizmetleri ve kayıtlılık yönünden desteklendi.
- 3.300 Mülteci ve Türk vatandaşını istihdam eden işverene, çalışma izni başvuru harçları ve sosyal güvenlik primlerini kapsayan teşvik verildi.

Adil ve etkin işgücü piyasası yönetişiminin güçlendirilmesi Herkes için insana yakışır işlerin desteklenmesi

- Kamu yetkilileri, işçi ve işveren kuruluşlarının, işgücü piyasasındaki değişimlere daha iyi yanıt verme kapasiteleri güçlendirildi.
- İşgücü piyasasında mültecileri koruyan yasal çerçeve hakkında eğitimler, sosyal güvenlik denetmenlerinin %15'ine, iş müfettişlerinin %20'sine, iş ve sosyal güvenlik hakimlerinin %20'sine verildi.
- Kamu kurumlarının hizmet sunum kapasitesi artırıldı.
- Başta kayıtlı istihdamın yaygınlaştırılması ve çocuk işçiliğinin sona erdirilmesi olmak üzere, insana yakışır işin önemi konusunda farkındalık artırma çalışmaları yapıldı.

Uluslararası
Çalışma
Örgütü

ILO Türkiye Mülteciler ve Ev Sahibi Topluluklara Destek Programı

ILO Türkiye Ofisi

[f /UluslararasıCalismaOrgutu](#) [v International Labour Organization](#)
[i ilo.org/Ankara](#) [t /iloankara](#)

ILO Türkiye Ofisi

Türkiye’de Mülteciler

Türkiye, 2020 itibarıyla üst üste altı yıldır, dünyada en büyük mülteci nüfusa ev sahipliği yapıyor. Dört milyonu aşan mültecinin 3.6 milyonu, 2011’de başlayan iç savaş nedeniyle Türkiye’ye sığınan Suriyeliler, yaklaşık 400.000’i de çoğunlukla Irak, İran ve Afganistan olmak üzere diğer uyruklardan oluşuyor.

Türk Hükümeti, mültecilerin dayanıklılık ve kendine yeterliliğini artırma gereğini görerek eğitim, sağlık, sosyal hizmetler ve işgücü piyasasına erişim imkanları sağlayan güçlü koruma sistemleri oluşturdu. Uluslararası Çalışma Örgütü (ILO) ise, kamu hizmetleri üzerinde artan baskıyla baş edilebilmesi ve mültecilere geçim imkanları sağlanmasına destek verilmesi amacıyla, işgücü piyasasına daha iyi erişim yoluyla mülteciler ve Türk vatandaşlarının dayanıklılığını güçlendirecek uzun vadeli stratejiler uyguluyor.

Türk İşgücü Piyasasında Mülteciler

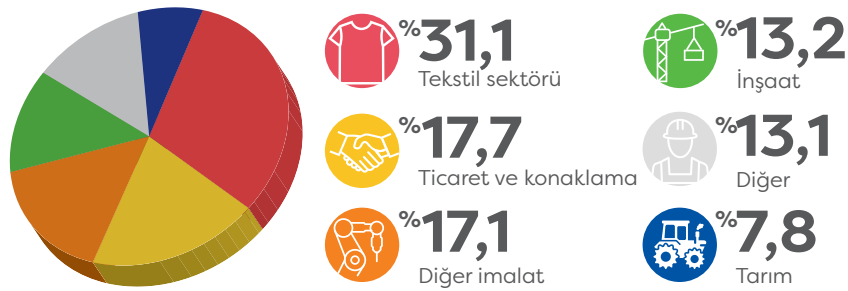
Türkiye’deki mülteciler, işgücü piyasasına erişimde ve çalışma yaşamında zorluklarla karşılaşılıyor. İşgücü piyasasına erişimde karşılaşılan başlıca zorluklar şöyledir:

- Düşük istihdam edilebilirlik (eğitim ve teknik yetkinlik seviyelerinin düşük olması nedeniyle),
- Sınırlı dil becerileri,
- Bilgi ve hizmetlere kısıtlı erişim (büyük ölçüde dil engeli nedeniyle).

2016’dan bu yana mülteciler, işverenleri vasıtasıyla çalışma izni alabiliyor; ancak bugüne kadar çok az sayıda Suriyeli çalışma izni aldı ve kayıtlı olarak çalışıyor.

Türkiye’de çalışma çağındaki olan 2.16 milyon Suriyeli bulunmaktadır; bunların 1 milyonunun işgücü piyasasına katıldığı, çoğunun düşük vasıflı, düşük ücretli işlerde çalıştığı tahmin edilmektedir. Mültecilerin çoğunluğu, başta tekstil olmak üzere imalat sektöründe, inşaat, ticaret ve konaklama sektörlerinde çalışıyor.

Suriyeliler hangi sektörlerde çalışıyor? *

İzmir, 2019

İşverenlere sağlanan teşvikler, giderek artan sayıdaki Suriyeli mültecilerin kayıtlı, yani çalışma izni ve sosyal güvenlik sistemine de dahil olarak çalışmaya başlamasını sağladı. Bugüne dek Suriyeliler, daha çok tekstil ve ayakkabıcılık sektörlerindeki işlerde çalışarak, işgücü piyasasındaki boşlukları doldurdular. Zira işverenler, söz konusu sektörlerde hem nitelikli, hem de istekli çalışan bulmakta zorluk çekiyorlardı.

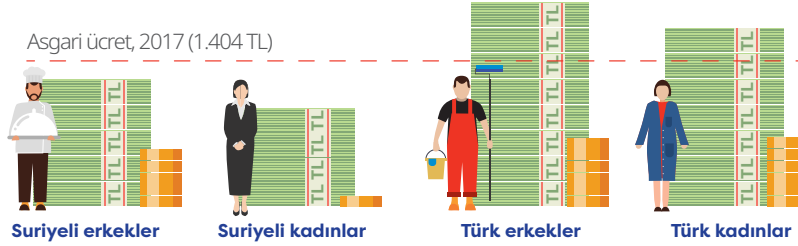

İzmir, 2019. İzmir’de tekstil ve ayakkabıcılık sektörlerinde çalışan mülteciler.

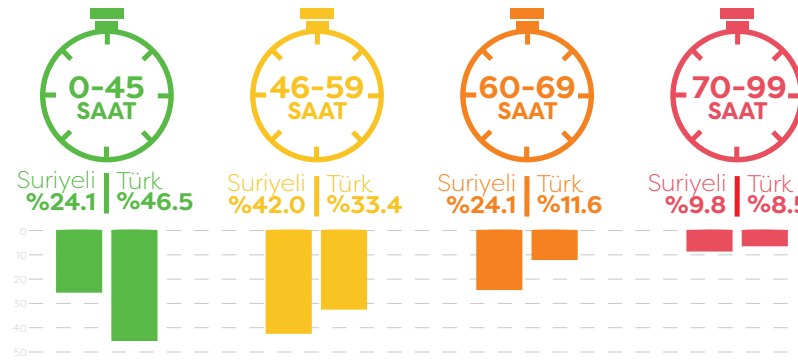
Mülteciler genellikle elverişsiz koşullarda çalışıyorlar. İş sağlığı ve güvenliği risklerinin yanı sıra, uzun çalışma saatlerine maruz kalıyor ve asgari ücretin altında kazanıyorlar. Buna karşın, sınırlı pazarlık gücü, gelir ihtiyacı ve düşük dil yeterliliği nedeniyle bu koşulları değiştirme konusunda zorluk yaşıyorlar.

ILO’nun 2017 yılı verilerine dayalı bir araştırmasına göre, Suriyeli erkekler, o dönemde geçerli asgari ücretin %5 altında, ortalama 1.337 TL, kadınlar ise ortalama 1.083 TL kazanıyorlar. Suriyeli kadınlar ise, ortalama olarak, Suriyeli erkeklerin %20 altında, asgari ücretin ise yaklaşık %25 altında kazanıyorlar. Ayrıca, Suriyeli çalışanların %75’i haftada 45 saatten fazla, yaklaşık %10’u da haftada 70 saatin üzerinde olmak üzere, aşırı uzun süreyle çalışıyorlar.

Suriyeli mülteciler ortalama ne kadar kazanıyorlar? *

Suriyeli mülteciler haftada ortalama kaç saat çalışıyor? *

Türkiye’de haftalık normal çalışma süresi 45 saattir.

* 2017 TÜİK verileri

İstanbul, 2019

Mohamad ve Abdurrahman Derky kardeşler, 22 ve 23 yaşında ve İstanbul’da bir otelde çalışıyorlar. İstanbul’a gelen turistlerin %25’i Arap ülkelerinden geliyor, dolayısıyla kardeşlerin ana dilleri olan Arapça, her gün işlerinde kullandıkları değerli bir beceri haline gelmiş durumda. 2014 yılından bu yana Türkiye’de yaşayan kardeşler, ILO’nun bu alandaki eğitimlerine katıldıktan sonra bu işe sahip oldular.

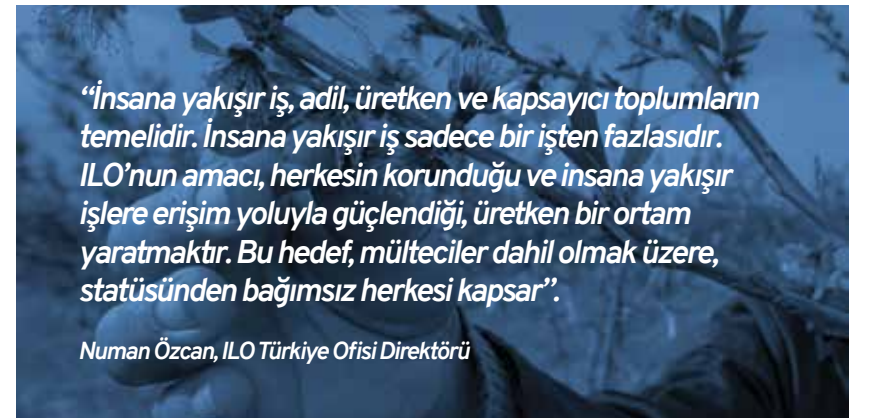
ILO’nun yanıtı: Herkes için insana yakışır işi desteklemek

ILO’nun tüm faaliyetlerinin merkezinde herkes için insana yakışır iş, ekonomik güvence ve sosyal adalet vardır. Kurulduğu günden beri, tam ve üretken istihdamın desteklenmesi ve uyruğuna bakılmaksızın tüm çalışanların haklarının korunması, ILO’nun çalışmalarının ayrılmaz parçasıdır. Türkiye’de ILO, Hükümet ve sosyal ortakların, mülteciler ve Türk vatandaşlarının kayıtlı işgücü piyasasına erişimlerini artırma çabalarına destek veriyor.

Uluslararası çalışma standartlarını esas alan çalışmalarla ILO, benimsediği üçlü yaklaşımla, Hükümet, işverenler ve işçiler arasındaki diyalogu geliştiriyor.

Bu yaklaşım, Küresel Mülteci Sözleşmesi (GCR) ile uyumludur. ILO, küresel dayanışma ve mültecilerin korunmasında bir dönüm noktası olan GCR’nin Türkiye’de uygulanmasına destek veriyor. Bu desteğiyle, GCR’nin iki ana hedefine ulaşılmasına katkı sağlıyor: Türkiye’nin ev sahibi ülke olarak üzerindeki baskının azaltılması ve mültecilerin kendi kendine yeterliklerinin desteklenmesi.

Bu yaklaşım aynı zamanda 2030 Sürdürülebilir Kalkınma Gündemi’nin “kimseyi geride bırakmama” taahhüdüyle de uyumludur. ILO, kapsayıcı ve sürdürülebilir ekonomik büyüme, tam ve üretken istihdam, herkes için insana yakışır işi ifade eden Amaç 8’i destekliyor.

“İnsana yakışır iş, adil, üretken ve kapsayıcı toplumların temelidir. İnsana yakışır iş sadece bir işten fazlasıdır. ILO’nun amacı, herkesin korunduğu ve insana yakışır işlere erişim yoluyla güçlendiği, üretken bir ortam yaratmaktır. Bu hedef, mülteciler dahil olmak üzere, statüsünden bağımsız herkesi kapsar”.

Numan Özcan, ILO Türkiye Ofisi Direktörü

Gaziantep, 2019

SADA Kadın Kooperatifi, 2019 yılı Mart ayında, Gaziantep’te Suriyeli, Afgan ve Türk vatandaşı toplam 50 kadın tarafından kuruldu. Çanta, cüzdan gibi el işi günlük kullanım eşyaları, ev tekstili ve yeme içme gibi birçok ürün içeren geniş portföye sahip kooperatif, kadınlar için hem ev, hem de bir atölye. “Birlikte daha güçlüyüz” ilkesiyle kadınlar, kapsayıcı, ekonomik ve sosyal açıdan uyum sağlayan bu iş modeliyle, yönetim projelerinin küresel platformu olan 2019 Paris Barış Forumu’nda sergilenen 114 proje arasında en iyi 10’a girdi. Hem Türkçe, hem de Arapçada “ses” anlamına gelen “SADA” ile kadınların sesi daha güçlü duyuluyor.